

23rd
HA National
Forum

ปาฐกถาพิเศษในการประชุมวิชาการประจำปี
HA National Forum ครั้งที่ ๒๓
๑๕ มีนาคม ๒๕๖๖

ผนึกกำลัง
เพื่อความปลอดภัยและสุขภาวะ
**SYNERGY
FOR SAFETY**
AND
WELL-BEING

"พันธกิจอันศักดิ์สิทธิ์ของชาว HA และคนไทยทั้งปวง"

โดย
ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์ประเวศ วะสี
มูลนิธิสธารณสุขแห่งชาติ

สารบัญ

คนไทยเผ่า HA

๓

เดินตามกฎธรรมชาติ

๖

“A World Waiting to Be Born”

อปริหานิยธรรม – Synergy Dhamma

๘

Nuclear Fusion Social Fusion

ก่อกำเนิดพลังงานมหาศาล

๑๑

โควิด - 19 ขยายคำจำกัดความของ “สถานพยาบาล”

๑๓

จินตนาการใหญ่ชาว HA

จินตนาการนำมาก่อนความจริงตาม

๑๕

สำนักในศักดิ์ศรีและศักยภาพของความเป็นมนุษย์

๑๗

มรรค ๘ ระบบบริการปฐมภูมิ

ความปลอดภัยและสุขภาพะทั้งแผ่นดิน

๑๙

“สุขภาพคือทั้งหมด”

(health is the whole)

๒๒

ชีวิตมนุษย์ประจักษ์ฟ้า
ความปลอดภัยและสุขภาพะ
ของเพื่อนมนุษย์
คือสิ่งสูงสุด

"ชาว HA มุ่งสู่สิ่งสูงสุด"

๑.

คนไทยเรา

HA

กระบวนการรับรองคุณภาพสถานพยาบาล หรือ HA ที่ดำเนินการมากกว่า ๒๐ ปี ได้สร้างสิ่งที่ใหญ่กว่าที่เห็น

สิ่งที่เห็นคือ**คุณภาพของสถานพยาบาล**

สิ่งใหญ่ที่พลอยเกิดใน**กระบวนการ HA** คือ

๑. กลุ่มคนไทยเฒ่า HA เป็นกลุ่มคนไทยหัวใจเพื่อเพื่อนมนุษย์ โดยที่ชีวิตมนุษย์มีความสำคัญสูงสุด ประดุงฟ้า กลุ่มคนที่จะทำเพื่อสิ่งสูงสุดต้องมีใจเด็ดเดี่ยวและเสียสละ ไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ไม่เห็นแก่เงินไม่เห็นแก่อำนาจหรือยศถาบรรดาศักดิ์ใดๆ แต่มีหัวใจเพื่อเพื่อนมนุษย์อย่างสุดๆ ชีวิตมนุษย์ ประดุงฟ้า สิ่งตอบแทนที่เขาได้รับ คือ ความสุข ความภูมิใจ ที่ได้ทำความดี

๒. กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ หรือ **PILA** (Participatory Interactive Learning through Action) ผู้ริเริ่มกระบวนการ HA มีสายตายาวไกล เลือกใช้เครื่องมือที่ถูกต้อง คือ รสป.หรือ เรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการทางปัญญา ไม่ได้ใช้มาตรฐานตายตัวแบบไม้บรรทัดบังคับใช้ ซึ่งเป็นกระบวนการทางอำนาจ ซึ่งก็เช่นเดียวกันการใช้อำนาจทั้งหลาย ที่ก่อให้เกิดความบิบบิ้น และการโกหกหลอกลวง (ให้ได้มาตรฐาน) แต่กระบวนการทางปัญญาก่อให้เกิดความสุข ความเบิกบาน และความจงกมอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

การร่วมสร้างคุณภาพทำให้ทุกคนมีความสำคัญ ตั้งแต่คนดูพื้น คนเห็นเปลา ยาม ไปจนถึงแพทย์ ทำให้เกิดความ**เสมอภาค มาตรฐาน และสามัคคีธรรม** ซึ่งเป็นเสาหลักของนักปฏิวัติประชาธิปไตย แต่ทำไม่สำเร็จ HA ทำให้เกิดได้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ หรือ PILA

กระบวนการนี้ยังทำยิ่งรักกันมากขึ้น ยิ่งไว้นือเชื่อใจกันมากขึ้น ยิ่งฉลาดขึ้น และฉลาดร่วมกัน **เกิดปัญญาาร่วม** (collective wisdom) ทั้งหมดเป็น **พลังมหาศาล**นำไปสู่ความสำเร็จ และความสูงประ-ดุจบรรลุนิพพาน นั่นเป็นเหตุให้ชาว HA กระตือรือร้นอยากมาร่วม HA Forum ประจำปี ถ้าไม่ติดด้วยข้อจำกัดขนาดห้อง องค์กรประชุมอาจมากกว่า ๑๐,๐๐๐ คน

การเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติจึงเป็น **Transformative Force** (TF) ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน หรือการ**พลิกโฉม**ในทุกมิติ ตั้งแต่โลกทัศน์ วิธีคิด จิตใจ ความสัมพันธ์ การเรียนรู้ การจัดการ

ชาว HA จึงมีเครื่องมือใหญ่ ๒ อย่าง คือ **หัวใจเพื่อเพื่อนมนุษย์** และ **TF** หรือ **Transformative Force**

คนไทยเผ่า HA จึงเปรียบประดุจกองทัพธรรม

เพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม ธรรม คือ ความถูกต้อง จึงไม่มีอะไรใหญ่กว่า**ธรรม**

ความปลอดภัยและสุขภาพะของเพื่อนมนุษย์ทั้งแผ่นดิน คือ **ธรรม**

ชาว HA จะพนักำลึงและส่งเสริมการพนักำลึง เพื่อความปลอดภัย และสุขภาพะของคนทั้งแผ่นดิน

๒.

เดินตาม

กฎธรรมชาติ

ธรรมชาติเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ที่สุด มีเหตุผลที่สุด และฉลาดที่สุด

เราจึงควรเรียนรู้และเดินตามกฎธรรมชาติ

ตามธรรมชาติ **ถ้าสัตว์อยู่เป็นฝูงจะมีความปลอดภัยมากกว่าอยู่เดี่ยวๆ** ปลาจึงอยู่เป็นฝูง ช้างอยู่เป็นโหลง หมาในรวมตัวกันเป็นฝูง

คนรวมตัวกันอยู่เป็นชุมชน ทำให้อยู่ร่วมกันอย่างสมดุล ปลอดภัย มีสุขภาพะและยั่งยืน มาได้ถึง ๑๐,๐๐๐ ปี

เพิ่งมาล่มสลายลงด้วยการพัฒนาแบบสมัยใหม่ ซึ่งมีอายุไม่ที่ร้อยปี ก็วิกฤตสุดๆ แล้ว เพราะการเสียสมดุล และการพัฒนาสมัยใหม่นำมาสู่สังคมแบบตัวใครตัวมัน

เคยมีการประชุม **World Social Summit** ที่กรุงโคเปนเฮเก้น ที่คุณชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นก็ไปร่วมประชุม ที่ประชุมเห็นว่า **วิกฤตการณ์ทางสังคม** (social crisis) ในปัจจุบันเกิดจาก **Social Disintegration** หรือ ความแตกสลายทางสังคม การพ่นิกกำลังทางสังคม (social synergy) จึงมีความสำคัญที่สุดต่อความอยู่รอดปลอดภัยของมนุษยชาติ

๓.

“A World
Waiting to Be Born”

อปรีหานิยธรรม

-Synergy Dhamma-

Scott Peck จิตแพทย์อเมริกัน รักษาคนอเมริกันที่มีความทุกข์จำนวนมากจนรักษาไม่ไหว เขาต้องส่งเสริมการรวมตัวร่วมคิดร่วมทำ หรือความเป็นชุมชน เมื่อคนเหล่านี้รวมตัวกันสำเร็จ ทุกคนเกิด**ความสุขประจวบสมบูรณ์พพพาน** นี้คือ Synergy เป็นปัจจัยให้เกิดสุขภาวะ หมอเพ็คเชื่อว่า อนาคตโลกจะต้องเป็นโลกแห่งการผนึกกัน หรือ Synergy

เมื่อพระพุทธรองค์ประทับบนเขาศิขณภูฏเป็นครั้งสุดท้าย หมอวัดธรรมะที่ทรงสอนมากที่สุด คือ **“อภิธานียธรรม”** ซึ่งแปลกันว่า **“ธรรมะเพื่อความเจริญถ่ายเดียว”** มี ๗ ข้อ เพียง ๒ ข้อแรก ก็เห็นแล้วว่า เป็นธรรมะแห่งการรวมตัวร่วมคิดร่วมทำ ๒ ข้อนั้น คือ

๑. หมั่นประชุมกันเป็นเนืองนิตย์

๒. พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันกระทำกิจที่พึงทำ

“พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงกระทำ”

=

การรวมตัวร่วมคิดร่วมทำ

=

การผนึกกำลัง Synergy

การผนึกกำลังทำให้เกิดความปลอดภัยและสุขภาวะ มีตัวอย่างมากมาย เช่น

๑) ถ้าเราเดินทางคนเดียว จะมีความวิตกกังวลว่า จะพลาดเที่ยวรถเที่ยวเรือ กลัวหลงหาย จะเข้าห้องน้ำไม่มีใครช่วยดูของให้ ต้องลากของเข้าห้องน้ำไปด้วย แต่ถ้าเดินทางเป็นกลุ่ม ๖ - ๗ คน จะสบายอกสบายใจ คลายเครียด ช่วยกันดูแลซึ่งกันและกัน การเป็นกลุ่มทำให้ปลอดภัย

๒) ที่ชายทะเลจังหวัดตรัง ชาวประมงชายฝั่งที่ยากจนเมื่อป่าชายเลน

ถูกกำล่ำยเพราะมีการให้สั้มปกานคนตัดต้นไม้ไปเผาถ่านขาย ซ้ำเรือประมงขนาดใหญ่ใช้ฉนวนลาคคราดเอาหญ่ำกะเลไปด้วย กุ้ง หอย ปู ปลา ไม่มีที่อาศัย ชาวประมงก็ย้งยากจนลงไป จะไปร้องเรียนทางการก็ไม่ฟัง ต่อมาชาวบ้าน เกิดรวมตัวกัน ด้วยการสนับสนุนของสมาคมหยาดฝน ที่มีคุณพิสัษฐ์ ชาญเสนาะ เป็นผู้นำ สามารถรักษาทรัพยากรชายฝั่งไว้ได้ กุ้ง หอย ปู ปลา มีที่อาศัย ชาวบ้าน ก็มีชีวิตที่ดีขึ้น การพนักำลิ่งของชาวประมงทำให้ชีวิตปลอดภัยและมีสุขภาพะ

๑๑) ที่คอยสามหมื่นจังหวัดเชียงใหม่ คนลั้กลอบตัดต้นไม้ ซึ่งมีเครื่องมือ มีปืน เจำหน้าทีป่าไม้ต่อสู้ป้องกันไม่ได้ ต้องถูกข่ำหรือข่ำตัวตาย แต่ที่นั่น เมื่อผู้ลั้กลอบตัดต้นไม้ขึ้นไปจะลั้กลอบตัดต้นไม้ ไปเจอชาวบ้านรวมตัวกันอยู่ ๑,๐๐๐ คน ก็ไม่สามารถกระทำได้ การพนักำลิ่งหยุดยั้งความชั่วร้ายได้

๑๒) เมื่อก่อน โจรงโม่ควายชุกชุมมาก โดยโจร ๒ - ๓ คน มีปืน กระบอกหนึ่งก็สามารถกำให้ชาวบ้านเดือดร้อนได้มาก แต่เมื่อคนทั้งหมู่บ้าน รวมตัวกัน จัดระบบความปลอดภัยของหมู่บ้าน โจรงโม่ควายก็ทำร้ายชาวบ้าน ไม่ได้ การพนักำลิ่งกันทางสังคมทำให้เกิดความปลอดภัยและอยู่เป็นสุข

๑๓) ประจุฝูงวัว ๑๐๐ ตัว มีเสื่อตัวหนึ่งคอยรั้งควายจับวัวกิน เสื่อตัวเดียว เป็นปัญหาแก่วัวทั้งฝูง ถ้ำวัวรู้จักรวมตัวกันหวัดเสื่อไปตลอดทีสองที เสื่อก็จะทำร้ายวัวไม่ได้ แต่วัวรวมตัวไม่เป็นเสื่อจึงเป็นปัญหาของวัวเรื่อยไป

คนไม่ใช้วัว สามารถรวมตัวกันได้ การพนักำลิ่งเพื่อความปลอดภัย และสุขภาพะ จึงเป็นระเบียบวาระของมนุษยชาติ เพราะในโลกนี้มีเสื่อหลายตัว เสื่อปั่นทางการเงินก็มี เสื่อปั่นพลังงานก็มี เสื่อปั่นให้เกิดสงครามก็มี การอยู่อย่างโดดเดี่ยวตัวใครตัวมัน ไม่สามารถพ้นภัยจากสภาวะของโลกในขณะนี้

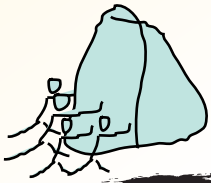
การพนักำลิ่งของมนุษย์ทุกหนทุกแห่ง จึงจำเป็นต่อการอยู่รอดปลอดภัย ของชีวิต

๔.

**Nuclear Fusion
Social Fusion**
ก่อกำเนิดพลังงาน
มหากาล

ดวงอาทิตย์แผ่พลังงานมหาศาลไปที่สุริยจักรวาล
จากการรวบรวมนิวเคลียสของไฮโดรเจน นิวเคลียสของ
ไฮโดรเจน ๒ ตัว รวมเป็นฮีเลียม แล้วปล่อยพลังงานนิวเคลียร์
ออกมา การรวบรวมทางสังคมก็เช่นเดียวกัน จะปล่อยพลังมหาศาลออกมา
ดังที่มีคำพูดว่า **1 + 1 ไม่ใช่เท่ากับ 2** แต่มากกว่านั้นหลายเท่า

การพนักำลังคน ทำให้สิ่งที่เป็นไปได้เป็นไปได้
เช่น สามารถเคลื่อนเสาหินใหญ่ๆ เป็นต้น
ความปลอดภัยและสุขภาพะของมนุษยชาติเป็นเรื่องใหญ่

พลังเดี่ยวๆ ทำไม่ได้ แต่พลังรวมทำได้

ปัจจุบันมีปัญหาต่างๆ เพราะภัยคุกคามต่อมนุษย์ ทั้งที่มองเห็นและ
มองไม่เห็น มากเกินกำลังเดี่ยวๆ แต่ต้องการพลังร่วมและปัญญาร่วม (collective
wisdom) คือ **การพนักำลังหรือ Synergy**

เนื่องจากภัยคุกคามมีอยู่ในทุกสถาน

การพนักำลังจึงจำเป็นในทุกสถาน ตั้งแต่ในบ้าน ในวัด ในโรงเรียน
ในชุมชน ในองค์กร ในสถานพยาบาล ฯลฯ

ในโรงเรียน แทนที่จะเรียนแบบตัวใครตัวมัน นักเรียนควรรวมตัวกันเป็นกลุ่มๆ
กลุ่มละประมาณ ๑๐ คน ชีวิตจะปลอดภัยและเป็นสุข ชีวิตนักเรียนทุกวันนี้เครียด
และไม่ปลอดภัย ถูกเพื่อนคุกคาม (bully) อย่างที่พ่อแม่และครูก็ช่วยไม่ได้ คนที่มี
ปัญหาซึมเศร้าก็ไม่มีใครรู้จนต้องฆ่าตัวตาย ยังเสียชีวิตเพราะอุบัติเหตุจราจร
ก็มาก ถ้านักเรียนพนักำลังเป็นกลุ่มละ ๑๐ สนึกสนมดูแลซึ่งกันและกัน รวมตัว
ร่วมคิดร่วมทำกันก็จะปลอดภัยและมีความสุขประดุจบรรลุนิพพาน ดังคำของ
Scott Peck

การพนักำลังทุกแห่งหน หรือ **อปรีหานิยธรรม** จึงเป็นไปเพื่อความเจริญ
ก้าวหน้า

๕.

โควิด - 19

ขยายคำจำกัดความ

ของ

“สถานพยาบาล”

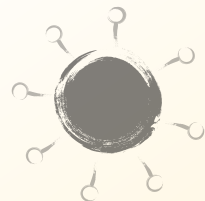

สถานพยาบาล อยู่ที่ไหน HA อยู่ทีนั้น

การระบาดของโควิด - 19 แสดงให้ทุกคนเห็นว่า ทุกแห่งกลายเป็นสถานพยาบาลไม่ว่าจะเป็นบ้าน ศาลาวัด โรงเรียน โรงแรม หรือสถานที่ใดๆ ไม่จำกัดอยู่เฉพาะในโรงพยาบาล **สถานพยาบาล อยู่ที่ไหน HA อยู่ทีนั้น** HA จึงขยายเต็มแผ่นดินกลายเป็นเรื่องคุณภาพประเทศไทย หรือคุณภาพของทั้งหมด (holistic)

พันธกิจ (mission) ของชาว HA จึงคล้าย Missionary ที่อุทิศตัวนำสิ่งสูงสุดไปสู่ทุกแดนดินทำให้ HA เกิดจินตนาการใหม่ ซึ่งเป็นจินตนาการใหญ่

๖.

จินตนาการใหญ่
ชาว HA
จินตนาการ
นำมาก่อน
ความจริงตาม

เรื่องใหญ่ๆ ที่เกิดขึ้นบนโลก ล้วนมีจินตนาการนำไปก่อน ไม่ใช่ความรู้
ความรู้อาจจำกัด แต่จินตนาการไม่มีข้อจำกัด

ไอน์สไตน์ กล่าวว่า **“จินตนาการสำคัญกว่าความรู้”**

ถ้าเมื่อ ๕๐๐ ปีก่อน ใครจะพูดว่าในอนาคตมนุษย์จะได้ยืนไกล (โทรศัพท)
เห็นไกล (โทรทัศน์) ด้วยความรู้ขนาดนั้น จะบอกว่าเป็นไปไม่ได้ แต่จินตนาการ
เป็นไปได้

เจ้าชายสิทธิตถะมีจินตนาการว่า **“มนุษย์พันทุกซ์ได้”** แต่ไม่ทรงมีความรู้
ดังนั้นไปลองผิดลองถูกอยู่ตั้ง ๖ ปี

เพราะฉะนั้นชาว HA ก็มีสิทธิ์ที่จะจินตนาการได้ เป็นจินตนาการใหญ่
ของชาว HA คือความปลอดภัย และสุขภาพะของคนทั้งแผ่นดิน เกิดขึ้นได้
จากการพนักำลิ่งของคนทุกพื้นที่

กองทัพชาว HA เป็นกองทัพธรรม

เป็นพลังของการเปลี่ยนแปลงอันยิ่งใหญ่ (transformative force)
เพื่อเปลี่ยนความแตกสลายทางสังคมให้เป็นการพนักำลิ่งของสังคม

Social Disintegration

Social Integration

Transformative Force

กองทัพชาว HA กองทัพธรรม

ชาว HA จะพนักำลิ่งกันและกระตุ้นการพนักำลิ่งกันทุกแห่งหน

๗.

สำนึกในศักดิ์ศรี
และศักยภาพ
ของความเป็น
มนุษย์

มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพสูงมาก แต่ถูกมายาคติต่างๆ ทำให้รู้สึก
ด้อยศักดิ์ศรีและด้านศักยภาพ เสมือนถูกจองจำอยู่ในคุกที่มองไม่เห็น
(the invisible prison) ทำให้แผ่นดินไม่มีพลังสร้างสรรค์

ชาวพุทธมีคำอยู่คำหนึ่ง คือ **“หนายของที่คว่ำ”** (อุตตานิเกโรตติ)

“คว่ำ” คือ มั่นครอบทุกสิ่งทุกอย่างไว้ ไม่รู้ความจริง ไม่มีศักยภาพ

“หนาย” คือ การปลดปล่อยมนุษย์เป็นอิสระ เห็นท้องฟ้า
ได้พร้อมกันทุกคน รู้ความจริง มีศักยภาพ

ทุกคนต้องออกจากคุกที่มองไม่เห็น ด้วยการตระหนักรู้ หรือ **ตื่นรู้**
(awakening) ว่าเรามีศักดิ์ศรีและศักยภาพแห่งความเป็นมนุษย์ สามารถทำ
อะไรดีๆ ได้

สำนึกในศักดิ์ศรีและศักยภาพในความเป็นมนุษย์ของตนเอง จะทำให้
เกิดความสุขอย่างล้ำลึกในตัวตน

นั่นคือจิตวิญญาณของชาว HA (HA spirituality)

เรามีหัวใจเพื่อเพื่อนมนุษย์ เราจะช่วยให้เพื่อนมนุษย์สำนึกในศักดิ์ศรี
และศักยภาพในความเป็นมนุษย์ของตน และรวมตัวร่วมคิดร่วมทำพณิกกำลัง
กันทุกแห่งหน เพื่อสิ่งสูงสุดคือความปลอดภัยและสุขภาพะของคนทั้งแผ่นดิน

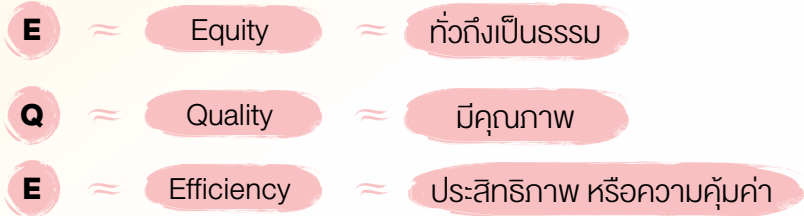
๘.

มรรค ๘

ระบบบริการปฐมภูมิ
ความปลอดภัยและ
สุขภาวะ
ทั้งแผ่นดิน

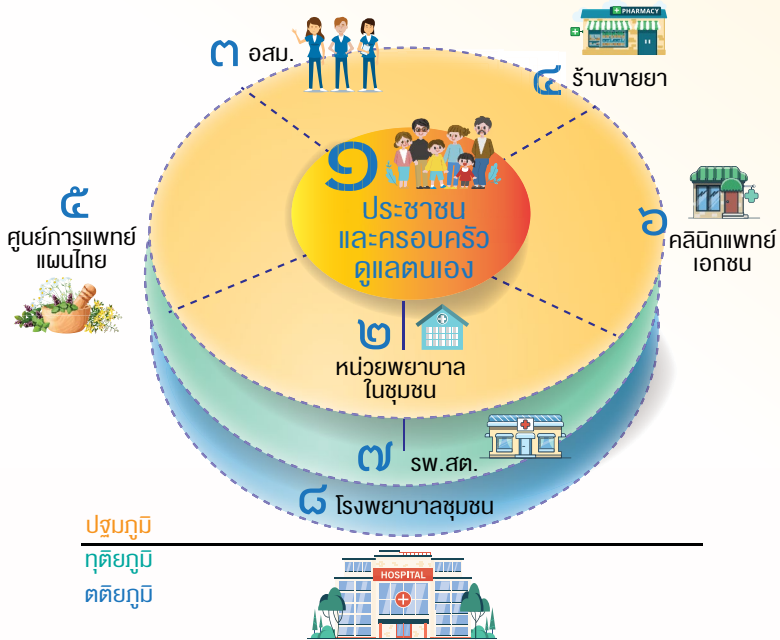
ระบบบริการสุขภาพที่ดีมีลักษณะ: EQE

ระบบบริการทุติยภูมิ และตติยภูมิเน้นที่ความเป็นเลิศทางเทคนิค ในการดูแลผู้ป่วยเป็นรายๆ ไม่มีทางให้บริการอย่างทั่วถึงเป็นธรรม คุณภาพดี โดยรอบด้าน ไม่ใช่เฉพาะเทคนิคและให้ผลคุ้มค่า

ระบบบริการปฐมภูมิ ประกอบด้วย ๘ หน่วย หรือรรค ๘ คือ

๑. ประชาชนและครอบครัวดูแลตนเอง โดยได้รับการสนับสนุนด้วยข้อมูล ความรู้ที่ดีที่สุด อาจสร้าง AI เป็นที่ปรึกษาของครอบครัว
๒. ควรมีพยาบาลชุมชน มีบุคลากร ๓ คน คือ พยาบาล ๑ ผู้ช่วย ๒
๓. อาสาสมัครชุมชน เช่น อสม. หรืออื่นๆ ที่ได้รับการฝึกอบรมดี
๔. ร้านขายยาใกล้บ้าน สนับสนุนด้วยข้อมูลความรู้และการอบรม
๕. ควรมีสุนัขการแพทย์แผนไทย ๑ แห่งต่อตำบล
๖. คลินิกเอกชนในชุมชน (ถ้ามี)
๗. รพ.สต. ๑ แห่งต่อตำบล
๘. โรงพยาบาลชุมชน ๑ แห่งต่อ ๑ อำเภอ

โรงพยาบาลชุมชน คือ จุดยุทธศาสตร์¹

จะเห็นได้ว่า ถ้าทั้ง ๘ หน่วยบริการในระบบบริการปฐมภูมิมีคุณภาพดี และเชื่อมโยงกัน **คนทั้งแผ่นดินจะปลอดภัยและมีสุขภาพ** จึงเป็นโอกาสของกระบวนการ HA ที่จะก้าวไปสู่การพัฒนาคุณภาพของมรรค ๘ ของระบบบริการปฐมภูมิ นี่คือนี่สิ่งสูงสุดที่กองทัพธรรม HA จะพเนิกกำลัง และส่งเสริมการพเนิกกำลังกันทั้งแผ่นดิน

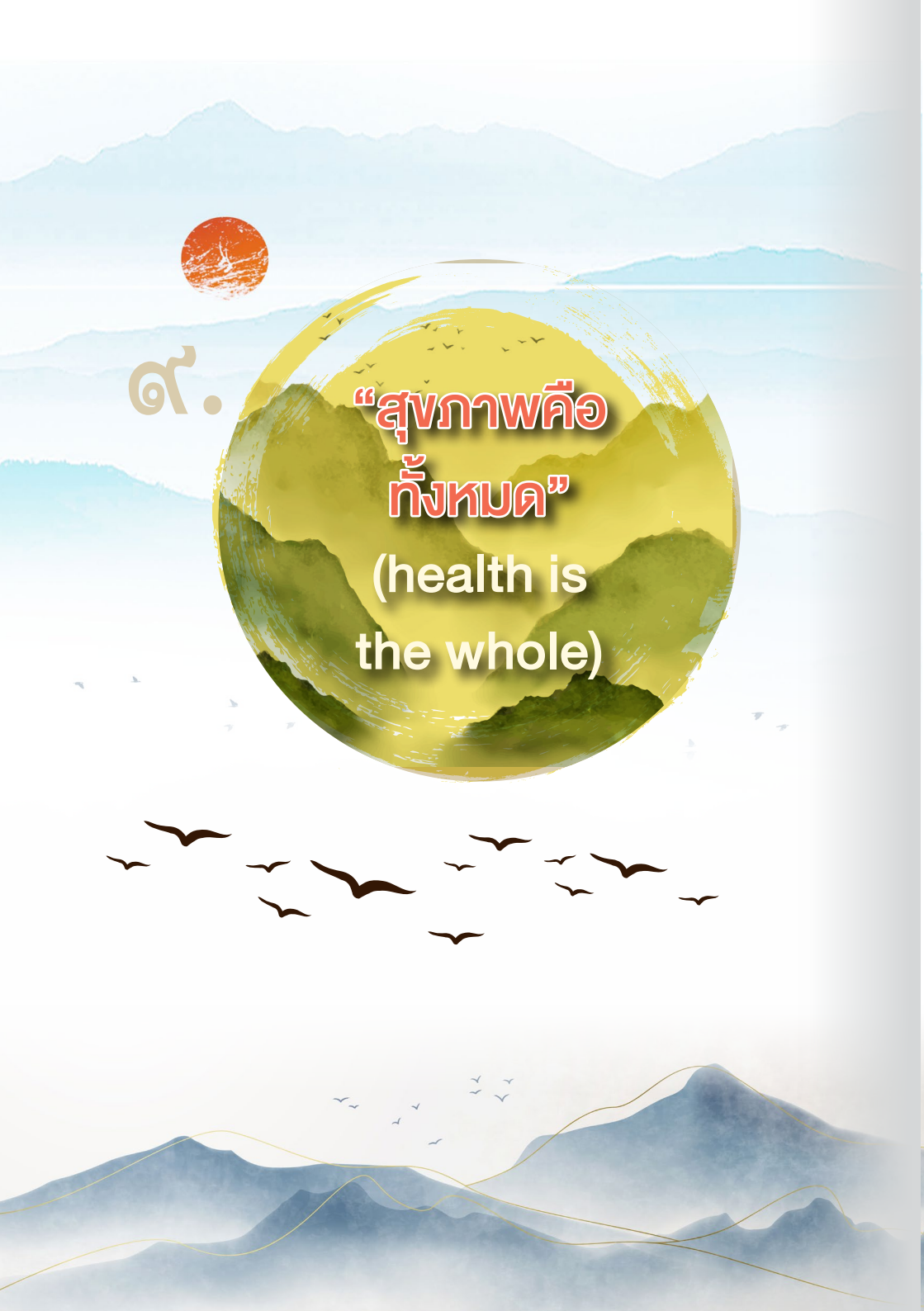
¹ โรงพยาบาลชุมชนแกนสถาบันฐานแผ่นดินไทย สร้างประเทศไทยที่มีบูรณภาพ โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์ประเวศ วะสี มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

๕.

“สุขภาพคือ

ทั้งหมด”

(health is
the whole)

สุขภาพไม่ใช่เรื่องของมดหมอพยาบาลและโรงพยาบาลเท่านั้น แต่บูรณาการ
อยู่ในการพัฒนามนุษย์และสังคมทั้งหมด จึงมีคำกล่าวว่า **“สุขภาพคือทั้งหมด”**
(health is the whole)

ฉะนั้น การพัฒนาคุณภาพของระบบสุขภาพ จะส่งผลต่อการพัฒนา
ทั้งหมดด้วย อย่างน้อยใน ๘ มิติ อย่างเชื่อมรวมกัน คือ

**เศรษฐกิจ - จิตใจ - สังคม - สิ่งแวดล้อม - วัฒนธรรม - สุขภาพ
- การศึกษา - ประชาธิปไตย**

เพราะฉะนั้น การผนึกกำลังกันเพื่อความปลอดภัยและสุขภาพะ จึงนำไปสู่
การพัฒนาประเทศทั้งหมดด้วย

**Synergy for Safety and Well-being is Holistic Development
หรือ ความเป็นธรรม**

นี่คือพันธกิจอันศักดิ์สิทธิ์ของชาว HA และของคนทั้งปวง

**พันธกิจอันศักดิ์สิทธิ์ของชาว HA
และคนไทยทั้งปวง**

